

Protokół nr 6/2019
z posiedzenia Krajowej Rady Konsultacyjnej Do Spraw Osób Niepełnosprawnych
w dniu 7 lutego 2019 roku

Skład osobowy

W posiedzeniu uczestniczyli członkowie Rady zgodnie z załączoną listą obecności oraz:

- Pan Krzysztof Michałkiewicz – Sekretarz Stanu w MRPiPS – Pełnomocnik Rządu Do Spraw Osób Niepełnosprawnych,
- Pan Michał Pelczarski – Dyrektor Biura Pełnomocnika Rządu Do Spraw Osób Niepełnosprawnych,
- Pani Justyna Pawlak z-ca Dyrektora Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej,
- Pani Ania Iwańczyk – Naczelnik Wydziału Analiz i Współpracy Międzynarodowej w Biurze Pełnomocnika Rządu Do Spraw Osób Niepełnosprawnych,
- Pani Małgorzata Gaj – specjalista – Samodzielne Stanowisko Pracy Do Spraw Komunikacji Społecznej w Biurze Pełnomocnika Rządu Do Spraw Osób Niepełnosprawnych,

Lista obecności w załączeniu.

Nieobecność usprawiedliwili: Pan Michał Tomczak,

Porządek posiedzenia

Część I

1. Przywitanie członków Rady przez Pana Ministra Krzysztofa Michałkiewicza – pełnomocnika rządu Do Spraw Osób Niepełnosprawnych
2. Wręczenie przez pana Ministra powołań dla Pani Natalii Marciniak-Madejskiej oraz pani Katarzyny Niemyjskiej.
3. Głosowanie nad przyjęciem porządku obrad.
4. Głosowanie za przyjęciem protokołu 3 i 4.
5. Dyskusja nad Regulaminem Krajowej Rady Konsultacyjnej Do Spraw Osób Niepełnosprawnych.
6. Przedstawienie prezentacji dotyczącej SFWON i Planu Działania na 2019 rok- wystąpienie Ministra Krzysztofa Michałkiewicza.
7. Przedstawienie prezentacji dotyczącej programu usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych przez Panią Justynę Pawlak – zastępcę Dyrektora Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej.
8. Dyskusja na temat wyżej wymienionych prezentacji.
9. 10 minutowa przerwa.

Część II

10. Wystąpienie Pani Prezes PFRON Marleny Małag

11. Prezentacji programu Dostępności + z obszarami za które odpowiada MRPiPS przedstawiona przez Panią Naczelnik Annę Iwańczyk
12. Dyskusja o zatrudnianiu osób niepełnosprawnych i sposobów zwiększenia zatrudnienia tych osób.
13. Wystąpienia Pana Marka Kalbarczyka o sytuacji osób z niepełnosprawnością wzroku.
14. Wniosek formalny Pana Kordiana Kulaszewicza o przełożenie prezentacji Pani Elżbiety Neroj na następne posiedzenie.
15. Wystąpienie Pani Elżbiety Neroj z MEN dotyczące działań MEN w zakresie wdrażania edukacji włączającej- skrócona wersja prezentacji.
16. Zakończenie obrad Rady.

Przebieg posiedzenia

Ad. 1 Posiedzenie otworzyła Pani Monika Zima-Parjaszewska, Przewodnicząca Krajowej Rady Konsultacyjnej Do Spraw Osób Niepełnosprawnych, przywitała wszystkich obecnych, przedstawiła nowego Prezesa PFRON Panią Marlene Małąg i oddała głos Panu Ministrowi.

Ad. 2 Pan Minister Krzysztof Michałkiewicz również powitał zgromadzonych gości oraz wręczył powołania dla Pani Natalii Marciniak-Madejskiej oraz Pani Katarzyny Niemyjskiej.

Ad. 3 W głosowaniu nad porządkiem obrad wzięło udział 23 członków Rady, 23 głosowało za jego przyjęciem. Porządek obrad został przyjęty. Pani przewodnicząca w tym miejscu przywitała Panią Małgorzatę Gaj – która będzie obsługiwała posiedzenie Krajowej Rady Konsultacyjnej Osób Niepełnosprawnych.

Ad. 4 Zgłoszenie wniosku formalnego o przyjęcie uchwały protokołu 3 i 4.
Głosowanie za przyjęciem protokołu 3 – w głosowaniu udział wzięło 23 członków Rady, 22 głosowało za przyjęciem, 1 członek Rady wstrzymał się od głosu.
Głosowanie za przyjęciem protokołu 4 – w głosowaniu udział wzięło 23 członków Rady, 22 głosowało za przyjęciem, 1 członek Rady wstrzymał się od głosu.

Ad. 5 Pani Przewodnicząca Monika Zima-Parjaszewska, wystąpiła z propozycją opiniowania propozycji Regulaminu Krajowej Rady Konsultacyjnej Do Spraw Osób Niepełnosprawnych.

W dyskusji udział wzięli: Aleksander Waszkielewicz, Marek Kalbarczyk

Odpowiadali: Minister Krzysztof Michałkiewicz, Monika Zima-Parjaszewska

Pan Aleksander Waszkielewicz przedstawił wnioski z propozycją możliwości wskazania osoby w zastępstwie za nieobecnego Członka Rady również drogą e-mailową nie tylko papierową, propozycja powołania zespołów programowych, które będą mogły wesprzeć pracę Pana Ministra, zespoły programowe mogły by zwoływać swoje posiedzenie gdyby było takie zapotrzebowanie ze strony społecznej gdy powstanie ważny problem, sprawa.

Pan Minister Krzysztof Michałkiewicz zabrał głos odnosząc się do propozycji Pana Aleksandra Waszkielewicza, przedstawiając iż KRK jest reprezentantem środowisk osób niepełnosprawnych i jest głosem społecznym tych środowisk zadania jej realizowane są

zgodnie z Konwencją ON i nie widzi potrzeb zmian ustawowych co do koncepcji działania KRK.

Pani Przewodnicząca Monika Zima-Parjaszewska zabrała głos co do propozycji ustanowienia zastępstwa drogą e-mailową, jest to dobra koncepcja. Podkreślona waga zespołów programowych nie przeciwwskazała do ich powołania, zwiększyłoby to intensywność prac KRK.

Pan Marek Kalbarczyk przedstawił wniosek, aby w radzie zasiadało więcej osób niepełnosprawnych-„, lepiej byłoby aby o sprawach osób niepełnosprawnych mówiły osoby niepełnosprawne”

Pani Przewodnicząca Monika Zima-Parjaszewska wyraziła aprobatę co do powoływania większej liczby osób niepełnosprawnych na członków KRK.

Pani Elżbieta Neroj przedstawiła wniosek w kwestii zastępstw osób strony rządowej- aby przełożony mógł wyznaczać zastępstwo w razie nieobecności członka z powodu sprawowanych obowiązków służbowych.

Pani Przewodnicząca Monika Zima-Parjaszewska zapewniła, że wniosek Pani Elżbiety Neroj zostanie zgłoszony do Biura Prawnego.

Pan Dariusz Jadczyk- popiera pomysł e-mailowego informowania o zastępstwie członka Rady i składa wniosek aby osoba zastępująca mogła mieć prawo głosu bez prawa głosowania.

Pani Przewodnicząca Monika Zima-Parjaszewska poinformowała, że istnieje taka możliwość aby osoba będąca w zastępstwie mogła wyrazić stanowisko nieobecnego członka, którego zastępuje.

Ad. 6 Pan Minister Krzysztof Michałkiewicz przedstawił prezentację dotyczącą Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych i Planu Działania na 2019 rok.

Główne założenia:

Zakłada się, że w pierwszym roku funkcjonowania funduszu osiągnie on wpływy w wysokości

647 mln zł

Programy Finansowane z SFWON

-MÓJ DOM

Centra Opiekuńczo-Mieszkalne (Umożliwienie korzystania z systemu środowiskowego wsparcia, Zwiększenie uczestnictwa w życiu społecznym, Zapewnienie opieki i specjalistycznych usług)

Budynki bez barier (Bezzwrotne dofinansowanie na pokrycie części wydatków na likwidację barier architektonicznych budynków wielorodzinnych -windy, podjazdy)

Wsparcie programowe z Programu „Za życiem”(Zwiększenie dostępności mieszkań Wsparcie oszczędzania na cele mieszkaniowe, Rozwój mieszkalnictwa wspomagane Tworzenie mieszkań chronionych i wspomaganych)

Mieszkania bez barier (Zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych ON poprzez odpowiednie dostosowanie- w zależności od niepełnosprawności)

- OPIEKA

Opieka Wytchnieniowa (wsparcie rodzin w opiece nad osobami niepełnosprawnymi w stopniu znacznym i dziećmi niepełnosprawnymi np. tworzenie w instytucjach specjalistycznej opieki, gdzie opiekun będzie mógł pozostawić dziecko bądź osobę niepełnosprawną i załatwić potrzebne sprawy)

Usługi opiekuńcze dla ON (usługi opiekuńcze w tym specjalistyczne dla osób niepełnosprawnych w stopniu znacznym do 75 roku życia)

Opieka nad ON (instrumenty wsparcia- osoba niepełnosprawna pozostająca pod opieką osób pobierających tzw. Emeryturę EWK)

- ASYSTENCJA- dla osoby niepełnosprawnej ze schorzeniami specjalnymi zapewnienie usług asystenta osobistego dla umożliwienia niezależnego życia i poprawy funkcjonowania.(specjalne szkolenia asystentów)

W programie udział swój mają również inne resorty:

MINISTERSTWO ZDROWIA- specjalistyczne świadczenia medyczne NFZ (zakres świadczeń powinien dotyczyć łatwego dostępu do m.in. rehabilitacji, zaopatrzenia w wyroby medyczne.

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA – udostępnienie osobom niepełnosprawnym 8 Parków Narodowych: (m.in. likwidacja barier) Babiogórski Park Narodowy, Bieszczadzki Park Narodowy, Park Narodowy Gór Stołowych, Pieniński Park Narodowy, Świętokrzyski Park Narodowy, Tatrzański Park Narodowy, Wielkopolski Park Narodowy, Wigierski Park Narodowy, np. Morskie Oko- projekt i realizacja remontu zejścia nad staw, włącznie z budową rampy zjazdowej oraz dostosowania szlaku dookoła stawu (remont mostu, przebudowa nawierzchni, budowa podestów, niwelacja kąta podjazdów).

MINISTERSTWO CYFRYZACJI – działania cyfrowe m. in. dostosowanie stron lub aplikacji internetowych w ramach jednego punktu dostępu do informacji i e-usług państwa oraz wsparcie działań umożliwiających dostęp osób niepełnosprawnych do usług dostępu do szybkiego internetu.

Ad. 7 Pan Minister Krzysztof Michałkiewicz oddał głos Pani Justynie Pawlak z-ca Dyrektora Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej, która przedstawiła program „Usługi opiekuńcze dla Osób Niepełnosprawnych

Usługi Opiekuńcze jako wsparcie dla osób niepełnosprawnych- zdecydowany wzrost zapotrzebowania na usługi opiekuńcze, co za tym idzie nastąpił wzrost środków finansowych przeznaczonych na świadczenia usług opiekuńczych.

1.Program obejmuje : usługi opiekuńcze – to pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Specjalistyczne usługi opiekuńcze – to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym, tj. rehabilitantów, fizjoterapeutów, terapeutów.

2.Celem programu jest :

Zapewnienie wsparcia osobom niepełnosprawnym w formie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych,

Rozszerzenie przez gminy oferty usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności w wieku do 75 roku życia.

Poprawa dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych.

3. Do kogo program jest skierowany:

Do dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności ze szczególnymi wskazaniem;

Do osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;

Do osób w wieku do 75 roku życia (dla osób powyżej 75 r.ż. realizowany jest Program pn. „Opieka 75+”);

Do osób z dochodem w wysokości do 200 % kryterium dochodowego z pomocy społecznej.

4. Kto może składać wnioski

GMINA ----- WOJEWODA ; WOJEWODA ----- MINISTER RODZINY PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

PRZEKAZANIE ŚRODKÓW/ MINISTER RODZINY PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ ----
WOJEWODA

WOJEWODA ----- GMINA

5. Finansowanie programu w ramach środków z Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych - kwota 60mln zł;

dla gmin przewiduje się dofinansowanie do 50 % kosztów przeznaczonych na organizację usług

opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych.

Zasygnalizowanie przez Panią z-za dyrektora Justynę Pawlak i Pana Ministra Krzysztofa Michałkiewicza o intensywnych pracach legislacyjnych w kwestii Centr opiekuńczo – mieszkalnych dla osób ze spektrum autyzmu i niesprawnościami sprzężonymi. W latach 2019-2024 ma powstać 200 takich centrów.

W tym miejscu głos zabrala Pani Przewodnicząca i powiedziała o dużej potrzebie mieszkalnictwa chronionego, obecna forma nie wypełnia potrzeb ogromnej liczby osób niepełnosprawnych. Komitet ONZ ds. ON wydał decyzję, że Polska powinna przedstawić plan deinstytucjonalizacji w zakresie mieszkalnictwa chronionego.

Do wypowiedzi Pani Przewodniczącej odniósł się Pan Minister Krzysztof Michałkiewicz informując, że mieszkalnictwo chronione finansowane jest z programu „za życiem”, natomiast Funduszu Solidarnościowego w pierwszej kolejności obejmie osoby z problemami mieszkaniowymi, będą dotacje do wynajęcia mieszkania oraz na zamianę mieszkań.

Ad. 8 Dyskusję otworzyła Pani Przewodnicząca. W dyskusji udział wzięli: Aleksander Waszkielewicz, Anna Chwałek, Alicja Szadkowska, Natalia Madejska-Marciniak, Marek Łukomski, Marek Kalbarczyk, Dariusz Jadczyk, Grzegorz Kozłowski, Tomasz Janiszewski, Anna Woźniak

Odpowiedzi udzielali: Pan Minister Krzysztof Michałkiewicz, Justyna Pawlak

Pan Aleksander Waszkielewicz- zabrał głos jako pierwszy, poruszył trzy tematy: 1) uwaga o zapisie w projekcie „Budynki bez barier”- „osoby o niewielkich dochodach”- chodzi o dofinansowanie do budowy wind, podjazdów- zapis powinien brzmieć, bez względu na dochód.2) obawa, że samorządy zachowają skale działań, zmieniając źródło finansowania, bo cały czas walczą o każdą złotówkę. 3) jaki jest udział MRPiPS w realizacji przedstawionych pakietów.

Odpowiada Pan Minister Krzysztof Michałkiewicz – odpowiadając na pkt 1- w wspomnianym zapisie o budynkach bez barier, chodzi o dofinansowanie wspólnot, spółdzielni- budynków wielorodzinnych. A współczynnik na usługi jest dość wysoki wynosi 200%,

Odpowiadając na pkt 2- widząc jakie uposażenia np. posiadają Wójtowie gmin, na poziomie ministerialnym, wskazuje, że dochody gmin wzrastają. Pkt 3)- SFWON- fundusz celowy trafia do samorządów, NFZ, organizacji pozarządowych.

Głos zabrała Pani Anna Chwałek – prosi o doprecyzowanie specjalistyczne usługi medyczne to na dziś zadania realizowane przez gminy GOPS-y, MOPS-y, czy wspomniany w prezentacji program to jest nowy program finansowany przez SFWON, czy jest to to samo tylko inne źródło finansowania

Odpowiada Pan minister Michałek- gminy które mają w zadaniach własnych CPR- opiekę realizują, ale specjalistyczne usługi opiekuńcze już nie konieczne. Ten program ma być zachętą dla gminy aby chciała realizować zadania własne. Ma to pomóc ON z małych miasteczek i gmin.

Kolejny głos zabrała Pani Justyna Pawlak- chcemy rozszerzyć usługi specjalistyczne, na dziś 340 gmin w ogóle nie realizuje zadań opiekuńczych specjalistycznych własnych.

Głos zabrała Pani Anna Chwałek- kierownicy GOPS-u MOPS-u przekazują inf., że są duże naciski z województw a na województwa z ministerstwa w oszczędności na usługach specjalistycznych opiekuńczych, informują, że jest za dużo godzin na opieki. Były kontrole w GOPS-ach i im zarzucano że jest za dużo przyznawanych godzin opiekuńczych specjalistycznych.

Głos zabrała Pani Justyna Pawlak- to o czym Pani mówi to są specjalistyczne usługi zlecone, a my mówimy o własnych.

Pani Anna Chwałek zabiera głos- jak rozumieć że Centra opieki Mieszkalnej mają powstać przy jednostkach funkcjonujących? Czy będzie to szansa dla org. Pozarządowych

Pan Minister Krzysztof Michałkiewicz odpowiada- chodzi o opiekę wytchnieniową, program jest w konsultacji i cały czas jest poprawiany. W ramach programu będziemy robić konkursy dla samorządów i organizacji pozarządowych.

Pani Alicja Szatkowska jako następna zabrała głos, ciesząc się bardzo z inf. że będą Parki Narodowe dostosowane dla ON.

Natomiast nie wiem, że samorząd dołoży swoje pieniądze w inwestowanie jakiegokolwiek budynku, obecnie Finansują tylko w drogi. Mówię to jako radna VI kadencji w małej miejscowości. Wszystkie budynki jakie budowaliśmy w powiecie to budowaliśmy my jako organizacja pozarządowa. W małych miasteczkach ON to mniejszość i nie są to wyborcy istotni dla włodarzy. Chciałabym aby różne zadania zlecać instytucjom które robią to dobrze bez rozróżniania czy to jest samorządowa instytucja czy poza rządowa. Uważam, że ON powinny mieć prawo decyzji, kogo chcą wybrać i jakie usługi chcą mieć. Nasi podopieczni starzeją się i musimy zabezpieczyć im tzw. Ciąg dalszy, mam na myśli opiekę wytchnieniową, na początku mieliśmy 2 podopiecznych w tej chwili jest ich 18i trzeba już myśleć o opiece dla osób dorosłych. Dajcie nam możliwość robienia kolejnych inwestycji na określony cel w określonych standardach, samorządy zawsze będą przede wszystkim patrzeć na pieniądze a nie na jakość.

Do dyskusji włączyła się Pani Przewodnicząca Monika Zima-Parjaszewska moje doświadczenie mówi, że jeśli w terenie nie ma koła to nie ma wsparcia dla ON. Pozwolę sobie tu powiedzieć że naprawdę warto rozszerzyć usługi opiekuńcze na organizacje pozarządowe.

Pani Przewodnicząca oddała głos Pani Natalii Marciniak-Madejskiej.

Pani Natalii Marciniak-Madejskiej zadała trzy pytania odnośnie prezentacji- 1)Czy z Funduszu będą mogły korzystać osoby z zaburzeniami psychicznymi mimo, że są to zadania opiekuńcze własne gminy.2) jaki będzie koszt 1 miejsca w Centrach 3)Przy mieszkaniach wspomaganych największym kosztem jest sfinansowanie kosztów opieki- ok 75% przy osobach z

niepełnosprawności intelektualną. Czy będą finansowani asystencji dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które będą korzystać z najmu takich mieszkań.

Odpowiada Pan Minister Krzysztof Michałkiewicz- Jeśli chodzi o asystencje to oczywiście, że tak będzie finansowana. W tej chwili pracujemy nad kilkoma programami, korzystamy ze środków europejskich i dostosowujemy się tak aby jak najlepiej je wykorzystać, np. program dostępność+ ma taki projekt szkolenia psów przewodników, ponieważ uważamy że ten rodzaj asystentury jest mało rozwinięty w Polsce. Chcemy aby wszystkie programy uzupełniały się nawzajem.

Do rozmowy włączyła się Pani Justyna Pawlak- odpowiadając czy jeśli osoba korzystać usług zleconych to też będzie mogła korzystać z funduszu- jak najbardziej tak, w zależności od potrzeb, bo nie ma sprzeczności, programy nie wykluczają się.

Pani Przewodnicząca Monika Zima-Parjaszewska oddaje głos Panu Markowi Łukomskiemu. Pan Marek Łukomski przedstawił dwie uwagi

1) Fundusz powstał ponieważ potrzeby ON są przeogromne, w tym roku 600 mln złotych, w przyszłym roku ma być 2 miliardy. Zastanawiam się czy jest sens dzielenia pieniędzy na poszczególne projekty, czy nie lepiej aby był jeden projekt i w rok albo dwa rozwiązano jakiś problem. Dzieląc te 600 mli na ilość gmin, to wyjdzie że usług starczy tylko na 2 osoby w gminie. Środki zbyt się rozpraszają. 2) Dlaczego fundusz zdrowia nie jest w NFZ? NFZ z Funduszu zabierze 1/3 środków, a za te środki rozwiązać można wiele innych problemów ON.

Odpowiada Pan Minister Krzysztof Michałkiewicz zdajemy sobie sprawę jakie ogromne są potrzeby rehabilitacji dla ON. Osoby Niepełnosprawne potrzebują specjalistycznej rehabilitacji, a często mają utrudniony do niej dostęp.

Następnie głos zabrał Pan Marek Kalbarczyk. Zgłosił dwie uwagi co do Funduszu Solidarnościowego. 1) dotyczy Powiatów- im niżej będziemy delegować decyzyjność w naszych sprawach tym gorzej dla ON, chciałbym aby powiaty miały o czym decydować to tylko wtedy gdy są czymś zobligowane. Nas niepełnosprawnych jest mało i nie mamy siły przebicia w powiatach. Rady za każdym razem głosują przeciwko sprawom niepełnosprawnych osób, tłumacząc , że jest ich mało i są pilniejsze sprawy. Jak odbywa się dialog na poziomie ministerstwa to wszystko wygląda optymistycznie ale jak później sprawa jest już na dole to okazuje się że ON pozostają samym sobie. 2) druga uwaga dotyczy uśrednionego traktowania wszystkich ON. Osoby ze szczególną niepełnosprawnością nie otrzymują potrzebnej pomocy. Postuluje aby w Funduszu Solidarnościowym funkcjonowała procedura postępowania indywidualnego. W latach 90-tych tak się to odbywało i dawało dobre rezultaty.

Pani Przewodnicząca oddała głos Panu Dariuszowi Jadczykowi. Pan Dariusz Jadczyk przedstawił wątpliwości natury praktycznej jeśli chodzi o samorządy. Część zadań dedykowana jest tylko i wyłącznie do jednostek samorządowych a co jeśli z jakiś powodów te jednostki nie będą chciały tego realizować . Czy jest możliwość zastąpienia jednostek samorządowych innymi jednostkami? 2) drugie pytanie dotyczy podnoszenia kwalifikacji ON. Czy w tym projekcie bądź innym będzie przewidziane dofinansowanie do podnoszenia kompetencji ON.

Na pytania odpowiada Pan Minister Krzysztof Michałkiewicz – zgodnie z założeniami Funduszu będą organizowane konkursy i tam gdzie jednostka samorządowa nie podoła zadaniom, będą mogły do konkursu przystąpić inne jednostki. Wszystko jest w fazie przygotowania i jeszcze nie jest doprecyzowane. Jeśli chodzi o edukację, to są tu programy PFRON i zadania przez nich są realizowane np. „Program Student”- m.in. przyznawane są dofinansowania do opłat za studia+ dofinansowania do utrzymania się. „Program Absolwent”- pomoc w szukaniu zatrudnienia zgodnie z wykształceniem. Jeśli chodzi o edukację przekwalifikującą to będziemy jeszcze to analizować.

Pani Przewodnicząca Monika Zima-Parjaszewska przekazała Panu Tomaszowi Janiszewskiemu. Pan Tomasz Janiszewski odniósł się do wypowiedzi Pana Marka Kalbarczyka

o problemach osób z niepełnosprawności a wzroku i słuchu, przedstawił problem, iż takie osoby nikąd nie mają pomocy bo mają trudności w dostępie do tłumaczy języka migowego.

Do tej kwestii odniósł się Pan Grzegorz Kozłowski, podkreślił, że problem tłumacza języka migowego jest bardzo ważny i potrzebuje rozwiązań legislacyjnych. Obecnie są właśnie prowadzone prace nad taką ustawą.

Do dyskusji włączył się Pan Dariusz Jadczyk, który przytoczył przykład ze swojego biura gdzie zatrudniona jest osoba z niepełnosprawnością słuchu i nie jest problem w uzyskaniu dofinansowania z PFRON-u na szkolenie z języka migowego ale problem jest w znalezieniu osoby która przeprowadzi szkolenie.

Głos w dyskusji zabrała Pani Prezes Agnieszka Woźniak-Szymańska.

Wyraziła prośbę aby nie ograniczać realizatorów Funduszu, bo to one mają największą wiedzę na temat potrzeb ON. Wniosła również o to aby w Centrach Opiekuńczych nie zabrakło zespołów zajmujących się rehabilitacją osób niewidomych i słabowidzących, czego do tej pory w Polsce brakuje, to co robią organizacje pozarządowe jest zdecydowanie niewystarczające, a Z NFZ – to świadczenie jest nie dostępne. Jest zdecydowany brak specjalistów zajmujących się osobami ociemniałymi np. w wieku 30 lat, czy 50 lat. W Polsce są Optometryści, którzy mogli by zajmować się takimi osobami, ale prawo na to nie pozwala.

Ważnym tematem jest również to aby zająć się kształceniem kadr, które będą zajmować się specjalistycznymi usługami opiekuńczymi.

W tym miejscu nastąpiło podsumowanie dyskusji przez Przewodniczącą Panią Monikę Zima-Parjaszewską, która przede wszystkim podkreśliła fakt że nikt z członków KRK nie zakwestionował istnienia Funduszu Solidarnościowego, ale za to wyłonił się problem współpracy z samorządami. Trzeba popracować na zachęta samorządów co do chęci realizacji pomocy ON. Z wypowiedzi wynika, że jest aproba członków KRK co do działań Ministerstwa w zakresie Funduszu Solidarnościowego.

Ad. 9 Przerwa.

Ad. 10 Po przerwie obrady wznowiła Pani Przewodnicząca.

Nawiązując do dyskusji z przed przerwy o trudnej współpracy z samorządami o wystąpienie poprosiła Panią Prezes PFRON Marlenę Małą, która przedstawi pewien pomysł w przełamaniu impasu we współpracy z samorządami.

Jednym z programów realizowanych przez PFRON jest dofinansowania dla organizacji pozarządowych na działalność na rzecz ON z środków przekazanych przez PFRON do samorządów i program ten jest nie wykorzystywany, bo do tej pory tylko dwa województwa podpisały umowę z PFRON-em tj. woj. Podkarpackie i woj. Świętokrzyskie. Ponowimy prośbę do wojewodów aby podpisywali umowy z PFRON. W kolejnych edycjach pomyślimy o rozszerzeniu umów na powiaty. Chcielibyśmy aby chociaż 80% województw wzięło udział w programie. W samorządach bariera o pomoc dla ON nie jest brak finansów ale bardziej chodzi o sprawy polityczne.

Ad. 11 Pani Przewodnicząca Monika Zima-Parjaszewska następnie oddała głos Pani Naczelnik Annie Iwańczyk.

Prezentacja Pani Anny Iwańczyk dotyczy dostępności + w szczególności działań koordynowanych przez resort MRPiPS. Cały program jest koordynowany przez Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju. Budżet zaplanowany na lata 2019-2025 to 23 mln. Poniżej skrócona prezentacja Pani Naczelnik Anny Iwańczyk

W wyniku realizacji programu od 2021 r.:

-wszystkie nowo zakupione autobusy i tramwaje będą dostępne dla osób o specjalnych potrzebach;

- wszystkie nowe inwestycje budowlane w pełni będą dostępne dla osób o specjalnych potrzebach;
- wszystkie publiczne strony internetowe i aplikacje zgodne z koncepcją dostępności;
- co najmniej połowa czasu antenowego w każdej TV będzie dostępna dla osób niewidomych i niesłyszących;
- nastąpi systematyczna poprawa istniejącej infrastruktury i otoczenia (dworce, przystanki, parki, chodniki);
- zostanie udostępnionych ok. 1 000 miejsc i budynków użyteczności publicznej.

Działania koordynowane w ramach Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej

-Dostępne usługi społeczne (Wsparcie podmiotów ekonomii społecznej i solidarnej, Zwiększenie dostępności do deficytowych usług społecznych dla osób zagrożonych wykluczeniem)

Stworzenie modelowych rozwiązań w zakresie kompleksowego świadczenia przez podmioty ekonomii społecznej i solidarnej usług społecznych.

Przyjęcie regulacji ustawowej sprzyjającej szerszemu włączeniu PES w świadczenie usług społecznych użyteczności publicznej.

Wprowadzenie regulacji na poziomie ustawowym stworzy nowe możliwości w zakresie współpracy organów administracji publicznej z podmiotami ekonomii społecznej.

-Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej(Dokonanie gruntownej analizy funkcjonującego systemu wspierania osób niepełnosprawnych oraz przetestowania przed ostatecznym wdrożeniem zmian. Modyfikacji i dodanie instrumentów pozwalających na pełną realizację założeń wspierania samodzielności osób niepełnosprawnych w życiu społecznym).

W ramach działania realizowane będą 4 zadania:

- 1)Przeprowadzenie analizy rozwiązań ustawowych z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych (z uwzględnieniem warsztatów terapii zajęciowej).
- 2) Modyfikacja instrumentów systemu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych w kierunku zapewnienia samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.
- 3) Opracowanie aktów prawnych lub dokumentów projektowych.
- 4) Pilotaż , ocena zasadności wdrażania i wypracowanie optymalnego kształtu nowych instrumentów.

-Praca w administracji (Wprowadzenie rozwiązań ułatwiających zatrudnienie osób niepełnosprawnych w urzędach administracji publicznej oraz przeprowadzenie szkoleń z ich stosowania)

Podmioty współpracujące: KPRM, PFRON, ministerstwa, spółki skarbu państwa, samorządy, organizacje pozarządowe ,

Działanie realizowane jest w ramach programu:

„STABILNE ZATRUDNIENIE – osoby niepełnosprawne w administracji i służbie publicznej”,

Program realizowany na terenie całego kraju do dnia 31 grudnia 2020 roku,

Beneficjenci: osoby z orzeczoną znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności (lub orzeczeniem równoważnym) pozostające bez zatrudnienia.

Korzyści: Wyposażenie i przystosowanie stanowisk pracy pod względem potrzeb beneficjentów ostatecznych, podniesienie kwalifikacji zawodowych beneficjentów ostatecznych, poprawa sytuacji osób niepełnosprawnych na rynku pracy- wzrost wskaźnika zatrudnienia.

-Spójna polityka społeczne w ramach dostępności

Podmioty współpracujące: MliR, samorządy, podmioty ekonomii społecznej i solidarnej.

Zadania:

- 1.Wprowadzenie Lokalnego Programu Rozwoju Społecznego.

2. Projekt ustawy o ekonomii społecznej i solidarnej.
3. Uzgodnienia i konsultacje publiczne projektu ustawy.
4. Skierowanie projektu ustawy do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej.
5. Wejście w życie przepisów dotyczących LPRS od 1 stycznia 2021 r.
6. Opracowanie modelu tworzenia LPRS - wdrożenie nowego programu przez samorządy.
7. Upowszechnianie w samorządach nowych rozwiązań, projekt: Spójna Integracja Regionalna Ekonomii Społecznej.
8. Konkurs realizowany w ramach działania 2.9 Rozwój ekonomii społecznej PO WER.
9. Projekty dotyczące koordynacji ekonomii społecznej w regionie realizowane w ramach RPO.
10. Śródkresowy przegląd PO WER i RPO- projekt dotyczący realizacji Lokalnych Programów Rozwoju Społecznego.

Korzyści:

Zintegrowanie w ramach programów dotyczących szeroko rozumianej polityki społecznej na poziomie lokalnym, Osiąganie dodatkowych korzyści społecznych przy kontraktowaniu realizacji usług społecznych przez samorządy, wzrost zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej, wynikający z większego udziału w rynku usług społecznych rosnąć będzie również zatrudnienie osób niepełnosprawnych.

REKOMENDACJE DOTYCZĄCE ZAANGAŻOWANIA MRPiPS W INNE DZIAŁANIA:

DZIAŁANIE 10. Asystent ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi: doświadczenia z modelu funkcjonowania asystentów rodziny

DZIAŁANIE 13. Dostępność w programach kształcenia: diagnoza dotycząca potrzeb dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością

DZIAŁANIE 16. Dostępne usługi medyczne: systemowe łączenie usług

DZIAŁANIE 22. Mobilność: system zaopatrywania w urządzenia i technologie wspomagające

DZIAŁANIE 25. Kultura bez barier: włączenie społeczne

DZIAŁANIE 26. Sport, turystyka i rekreacja bez barier: wymiar aktywizujący

DZIAŁANIE 28. Program badań nad dostępnością – rzeczy są dla ludzi: wytyczne dotyczące ergonomii przedmiotów, urządzeń i technologii asystujących

DZIAŁANIE 41. Monitoring polityk publicznych: metodologia oceny oparta na ICF

DZIAŁANIE 42. Potencjał organizacji pozarządowych: doświadczenia z współpracy z sektorem pozarządowym (konkursy PFRON, KRKON)

DZIAŁANIE 44. Społeczna świadomość dostępności: doświadczenia z wdrażania polityk społecznych na rzecz osób z niepełnosprawnością.

Ad. 12 Rozpoczęła się dyskusja po wystąpieniu Pani Naczelnik Anny Iwaszkiewicz, udział w niej wzięli: Agata Gawka, Prezes Marlena Małag, Marek Łukomski, Marek Kalbarczyk, Aleksander Waszkielewicz, Tomasz Janiszewski, Krzysztof Kotyniewicz, Alicja Szatkowska, Stanisław Domański, Dariusz Jadczyk
Odpowiadał : Minister Krzysztof Michałkiewicz.

Dyskusje rozpoczęła Pani Agata Gawka mówiąc, że dużym rozczarowaniem dla niej jest to że w przedstawionym programie nie ma nic wspomnianego o działaniach na rzecz rynku pracy dla ON, jedynym działającym programem jest projekt PFRON „Stabilne Zatrudnienie”, ale nie cieszy się on dużym powodzeniem. Żadna z monitorowanych 51 instytucji nie osiąga pożądanego 6% zatrudnienia osób niepełnosprawnych, wyjątek stanowi PFRON. W instytucjach publicznych jest brak świadomości jak mają to robić- chociaż by stworzyć ogłoszenie o pracę.

Swoje zdanie wygłosiła Pani Przewodnicząca Monika Zima-Parjaszewska- czy aby projekt „Stabilne zatrudnienie, jest dobrze skonstruowany, skoro jest raki mały odzew.

Pan Minister Krzysztof Michałkiewicz, włączając się do dyskusji powiedział, że wszystkie programy maja się uzupełniać nawzajem. Instytucje publiczne nie są premiowane ze środków PFRON, a projekt „Stabilne Zatrudnienie” ma zachęcać podmioty publiczne do zatrudniania ON .

Swoje zdanie wyraziła także Pani Prezes PFRON mówiąc że szykowane są działania promocyjne o charakterze informacyjnym do instytucji publicznych.

Głos zabrał Pan Marek Łukomski- wyrażając opinie, że KRK jako organ powinien otrzymać projekt dostępności + oraz certyfikacji aby wydał swoją opinie w tej kwestii.

Następnie głos zabrał Pan Marek Kalbarczyk(prosząc najpierw aby wszyscy dostali dzisiejsze prezentacje). Poruszył kwestie osób niewidomych- zrozumiał że każda osoba niewidoma zgodnie z programem ma mieć psa przewodnika, a nie ma miejsca na finansowanie monitora graficznego i tekstowego, co spowoduje, że będzie niedoinformowana.

Gos zabrał Aleksander Waszkielewicz- zaproponował aby ustawa nałożyć na dystrybutorów obowiązek umieszczania napisów dla osób słabowidzących.

Głos przekazano panu Krzysztofowi Kotyniewiczowi, który zauważył, że w prezentacji zabrakło inf. Związanych z rynkiem pracy dla ON. Pracodawcy nie mają wiedzy jak dostosować miejsce pracy dla ON, nie mają możliwości współfinansowania takiego przedsięwzięcia. Zaproponował aby rozważyć zasady przyznawania z środków PFRON na dofinansowanie zmian stanowiska pracy, które teraz idą do gminy i gmina może je przyznać danemu pracodawcy, ponieważ gminy nie uwzględniają tych wydatków w algorytmach. Pracodawcy wiedza, że nie ma tych środków i się o nie starają, a gminy uważają że nie ma takiego zapotrzebowania, koło się zamyka.

Pani Prezes PFRON Marlena Małąg odnosząc się do tej wypowiedzi powiedziała, że przeszkoda nie są pieniądze, ale przede wszystkim czynnik ludzki.

Następnie głos zabrała Pani Alicja Szatkowska, mówiąc , że tam gdzie funkcjonuje trener pracy, tam gdzie osoby z niepełnosprawnością chodzą na praktyki, tam pracodawca widzi, że jest to wartościowy pracownik i chce tworzyć mu miejsce pracy.

Głos zabrał Pan Stanisław Domański, mówiąc, że nie zauważył, żeby Ministerstwo proponowało coś dla Zakładów Pracy Chronionej, które zatrudniają osoby ze schorzeniami szczególnymi.

W dyskusji głos zabrał Pan Tomasz Janiszewski zwracając uwagę na problem dla osób z niepełnosprawnością słuchu i wzroku, że przy tłumaczeniach są zbyt małe litery i problem z transportem, problemy w podróżowaniu pociągami. Problem jest też w zatrudnianiu takich osób mimo wykształcenia.

Na koniec dyskusji głos zabrał Pan Dariusz Jadczyk w wystąpieniu swoim poruszył problem bezrobocia ON, powiedział iż na jednego bezrobotnego pełnosprawnego przypada dwóch bezrobotnych niepełnosprawnych. Trzeba zadbać o ON, które chcą zafunkcjonować na rynku

pracy, nie neguje tu przywilej jakie mają ON, ale mieliśmy już próby ograniczenia dofinansowania z PFRON dotacji dla przedsiębiorców, żeby nie okazało się, że wylejemy dziecko z kąpielą.

Ad. 13 Głos zabrał Pan Marek Kalbarczyk, który przedstawił problem osób z niepełnosprawnością wzroku. Podkreślił jak ważne jest uświadamianie osób niewidomych, ponieważ są one nie doinformowane we wszystkich kwestiach. Dofinansowania dla takich osób są dużo większe, więc rząd zdaje sobie sprawę, że jest to niepełnosprawność szczególna. Nauczyciele dzieci z niepełnosprawnością wzroku mają dodatki, bo muszą być szczególnie przygotowani. Ale niestety nie idzie to w parze z innymi działaniami wspierającymi ich codzienne życie. Niewidomym proponuje się systemy lektorskie (komputer mówi), ale do tego trzeba mieć świetny słuch, a co mają zrobić głuchoniewidomi. Obecne monitory brajłowskie mają za mało znaków. Mimo proponowanych rozwiązań sytuacja osób z niepełnosprawnością wzroku się nie poprawia. Edukacja od 45 roku zmierza w tą stronę aby ograniczyć edukowanie niewidomych. Jest bardzo mało osób niewidomych dobrze wyedukowanych. Aby wyrównać szanse w takich niszowych środowiskach należałoby:

- poprawić edukację osób niewidomych
- dofinansować szkoły specjalistyczne, gdzie jest przestarzały sprzęt
- dofinansować organizacje działające na rzecz osób z niepełnosprawnością wzroku
- dlaczego tylko PFRON obciążony jest pomocą dla osób niewidomych, a NFZ już nie finansuje szkoleń optycznych.

Pani Przewodnicząca Monika Zima-Parjaszewska podsumowała wystąpienie Pana Marka Kalbarczyka. Wskazując, że jednak sytuacja osób z niepełnosprawnością wzroku zmienia się na korzyść, ale nie znaczy że te problemy nie istnieją.

Głos również zabrał Pan Stanisław Domański mówiąc o wielu trudnościach występujących przy załatwianiu wielu spraw dla ON. Przede wszystkim jest brak funduszy na wymianę różnorakiego sprzętu jak np. telefon można wymienić raz na pięć lat.

Głos jeszcze zabrała Pani Anna Chwałek mówiąc, że nie zgadza się a wypowiedzią przedmówców. Uważa, że edukacja ON bardzo poszła do przodu, Państwo w miarę możliwości coraz bardziej wspiera ON. Natomiast jest problem z rehabilitacją specjalistyczną przede wszystkim dla osób nowo ociemniałych.

Ad. 14. Pana Kordian Kulaszewicz zgłosił wniosek formalny o przełożenie prezentacji Pani Elżbiety Neroj na następne posiedzeniu.

Ad. 15. Głos zabrała Pani Elżbieta Neroj i w skrócie powiedziała o swojej prezentacji dotyczącej systemu edukacji włączającej. Podkreśliła, że wszystkie działania podejmowane obecnie idą w kierunku stworzenia wysokiej jakości edukacji włączającej, która przygotowuje do dorosłości i do wejścia na rynek pracy.

Ad. 16. Pani Przewodnicząca podziękowała za spotkanie, poinformowała, że wszelkie informacje ze spotkania będą rozesłane drogą e-mailową i zamknęła posiedzenie. Termin kolejnego posiedzenia prawdopodobnie odbędzie się na początku kwietnia.

Protokół sporządziła:

Izabella Michalak

12.04.2019 r.

**Ministerstwo
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Krajowa Rada Konsultacyjna
do Spraw Osób Niepełnosprawnych
ul. Nowogrodzka 1/3/5, 00-513 Warszawa
tel. 22 529 06 52**